

עטרת שלו

פרשת קרח

כ"ז סיון תשפ"ו
שנה י"ז גליון תת"ז

קול קאמרא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ז

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר בּוֹ מִמֶּהוּ יִפְרָח וְהִשְׁכַּנְתִּי מַעְלֵי אֶת תְּלֹנוֹת כְּנִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְלִינָם עֲלֵיכֶם.
וַיְהִי מִמָּחָרָת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל הָעֵדוּת וַהֲגָה פֶּרַח מִטָּה אֲהָרֹן לְבֵית לֹוִי וַיָּצֵא פֶּרַח וַיִּצֵּץ צִיץ וַיִּגְמֹל
שְׂקָדִים (יז-כג)

כמה דקדוקים על ענין המטות

כבר דקדקו הראשונים על ענין המטות, למה היו צריכים עוד לאות ולמופת, הלא כבר ראו את העונש על החולקים על הכהונה שעדת קרח נבלעו באדמה, ור"ן איש נשרפו. ועוד יש לדקדק דהוה ליה למימר 'והיה האיש אשר בחרתי בו' כי כבר נבחר אהרן להיות כהן גדול, ומה זה אשר אבחר בו דמשמע לעתיד. ועוד צריך להבין מה שכתב ויצא פרח ויצא ציץ ויגמול שקדים שהוא אך למותר, הוה ליה למימר 'ויוצא פרח ויגמול שקדים'. וביותר קשה על תיבת ציץ, שהיה די באומרו 'ויוצא פרח ויצא ויגמול שקדים'. ועוד יש לדקדק למה שקדים דוקא, ובה כבר צווחו קמאי ובתראי. ועוד צריך להבין המסורה על משה ויפח דין, ואידך 'פרח כשושנה' (הושע יד ו), 'פרח בימיו צדיק' (תהלים עב ז), 'צדיק כתמר יפרח' (שם צב יג).

ענין המטות להראות גודל מעלת אהרן הכהן

ואפשר לומר שמה שמתו קרח וכל עדתו היה עונש על מה שחלקו על אהרן הכהן, אבל ענין המטות היה כדי להראות את גודל מעלת אהרן הכהן על פני כל אחיו בני לוי.

תיקון הרפ"ח ניצוצות

והביאור בזה למה הראה לבני ישראל ע"י המופת של המטות דייקא, ע"י ויצא פרח ויצא ציץ ויגמול שקדים. הדנה השם יתברך ברא את עולמו, ועיקר תכלית הברירה היה כדי להוציא את הרפ"ח ניצוצין קדושים שנפלו בסוד 'ורוח אלהים מרחפת על פני המים' (בראשית א ב) ולהעלותו, וע"י שייגמרו תיקונם של כל הרפ"ח ניצוצין יהיה הגאולה השלימה. כמבואר בעין חיים (שער לט דרוש ב) וז"ל: כי כל תפלותינו וכוונותינו הם לברר ולהעלות הניצוצין של ז' מלכים שמתו שהם רפ"ח ניצוצין, וע"י תפלתנו אנו מעלין הניצוצין האלו עד יסוד נוקבא ד"א בבחינת מ"ן, ונמתקין ונתקנים שם, כי יורדין מ"ד במקום שהוא שעלו מ"ן, ומב' בחינות אלו נעשה צורת הולד, גם נתבאר בדרוש א' כי אין בנו יכולת לברר כל הרפ"ח ניצוצין בפעם אחת, כי אם היה כן כבר בא המשיח, והיה מתקנים 'בלע המות לנצח' (ישעיה כה ח). אמנם בכל תפלה ותפלה כפי כוונת האומרה, וכפי זכות הזמן אשר אז נאמרה התפלה ההיא, כך מתבררין שיעור קצוב מהרפ"ח ניצוצין, עד שנמצא כי קודם שיבא משיח יכלו ויגמרו כל הרפ"ח ניצוצין להתנתק ע"י ש.

תיקון הצלם

זה מבואר עוד ממרן האריז"ל בשער הכוונות (ענין סוכות

ברוש ו-ז) בארוכה הענין של השלשה מיני צלמים שיש באדם שעל ידם יחיה האדם, והם נגד השלשה מילויים של שם אהי"ה, האחד אהי"ה במילוי יודי"ן בגי' קס"א, והשני אהי"ה במילוי אלפי"ן בגי' קמ"ג, והשלישית אהי"ה במילוי ההי"ן בגי' קנ"א. ומבאר שם שהעיקר מה שצריך לראות זה בבואה דבבואה שהוא הצלם השלישית שהוא מספר קנ"א, ולכן כל מי שנתחייב בד"ן מסתלקים ממנו חותם נשמתו ונפנס, ומספר פסק דינו ביד החיצונים ע"י ש.

תיקון הכלים

וכמבואר ממרן האריז"ל בעין חיים (שער הצלם פ"א) וז"ל: והנה כל המצות הם לתקן בחינת הכלים, והצלמים הנקרא הכל דגרמי כנ"ל, שהם הניצוצין שירדו עם הכלים שנשברו, ולא נתנו המצות אלא לצרף ולברר וללבן הצלמים וגם הכלים, ולהסיר מהם הקלי', לכן הצלם הוא תרי"ג איברים, ואלו הם כללות צלם א' יצה"ט שבאדם, וכנגדן תרי"ג רעים כללות צלם א' ונקרא יצה"ר, ותחתיה נתקן הצלם בעה"ז, ואחר שנתקן הצלם ודאי שממילא נתקנו הכלים ג"כ, ואז אחר מות האדם שהוא הכלים האלו, מתלבש הצלם ההוא בכלים הטהורים הראויין לו האמיתיים, הנקרא לבושי האדם שבג"ע הארץ, ושבג"ע העליון, ושכל עולם ועולם. ואמנם כבר ידעת מהתחלוקת הנשמה לכמה ניצוצין, ובכל גלגול וגלגול באים מקצת מהם, וכפי מספר הניצוצין של צלם ההוא הבא להשתלם עתה בגלגול זה, כך הוא מספר ניצוצין שיש בצורה ההוא, וכפי מספר ניצוצותיו כך מספר ימי חייו, והימים שעשה בהם מצות נתקן ניצוצ' א' של הצלם ההוא, והיום שאין נעשה בהם מצות, נשאר פגום ניצוצין ההוא, של הצלם ההוא, שהוא כנגד היום ההוא, וכעד"ז נתקנו הכלים שהם הלבושים שיש בג"ע הארץ, כל ניצוצין וניצוצין בכל יום ויום ע"י ש.

תיקון הרפ"ח ע"י אהרן הכהן

לפי כל זה יש לומר, שעל זה בא האות והמופת של המטות, כדי להוכיח שרק ע"י אהרן הכהן יהיה התיקון של כל הרפ"ח ניצוצין והג' צלמים של בני ישראל. והוא אמרו ויצא פרח אתון רפ"ח ניצוצין, היינו שאהרן הכהן יש בכוחו להוציא את הרפ"ח ניצוצין שנפלו בהקלי', וע"י יהיה ויצא ציץ בגי' ק"ץ, שע"י אהרן הכהן יצא כל הרפ"ח ניצוצין ויהיה קץ הגאולה.

תיקון הצלם ע"י אהרן הכהן

וגם היה בכוחו של אהרן הכהן לתקן את הג' צלמים של

הצדיקים מתקנים הניצוצות

וזהו כוונת המסורה 'פרח כשושנה' היינו שאהרן הכהן תיקן את הרפ"ח ניצוצין של השכינה בחינת שושנה (זוה"ק ח"א א). וגם 'פרח בימיו צדיק' שע"י זה הוא ממשיך חיים לבני אדם. וגם 'צדיק כתמר יפרח' לומר שכל צדיק הדור מתקן את כל הרפ"ח ניצוצין של בני דורו הנשרשים בשורש נשמותו.

בתיקון הרפ"ח נאלץ בשלימות

ובזה יובן למה כתוב על אהרן הכהן אבחר בו לשון לעתיד, כמו שביאר אא"ז הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרא זלה"ה בספד"ק היכל הברכה (ד"ה ולא ימתו דף קטז). וז"ל: בחרתי לא נאמר, אלא אבחר, בכאן נחתם הכהונה לאהרן הכהן אף לעתיד בעת תחיית המתים עד אלף השביעי, ובאלף השביעי יהיה עבודה בבכורים ובמשכן של משה ובאהרן הכהן, כי על ידי המחלוקת של קרח וזה בטוב של קרח, על כן ראוי להיות כהן גדול אף לעתיד שעבודה יהיה בלויים, לכך כתיב אבחר דבר חדש שהכהונה לעתיד שהיה ראוייה לקרח הלוי, יתן לאהרן הכהן, וזהו יפרח בעת צדיק' כתמר' יפרח' ס"ת קר"ח, שיתעלה קרח כידוע, אעפ"כ 'פרח' אהרן 'כשושנה' כלול מחיור וסומק, כן אהרן יהיה כלול מחסדים וגבורות, וכל זה יהיה בעת 'פרח בימיו צדיק' גואל אמת ורוב שלום יהיה בעולם ע"י ש. היינו שע"י אהרן הכהן יהיה התיקון של הרפ"ח ניצוצין, וע"י יהיה הגאולה השלימה.

דביקות לצדיק

מזה רואים גודל מעלת התדבקות לצדיקי הדור וח"ו לא לחלוק עליהם, כי על ידיהם יבוא האדם לתיקונו על כל מה שבא לתקן חלקו בעולם. הקב"ה יעזור שיהיה התיקון של כל הרפ"ח ניצוצין והצלמים, ויהיה התיקון השלם, בביאת משיח צדקנו בב"א.

רעוא דרעיון תשפ"ה לפ"ק

וַיִּקַּח קָרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּירָם בְּנֵי אֶלְיָאָב
וְאֹהֶן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן (טז א)

ר"ל ב' תיבות ויקח קרח יש בהם אותיות ר"ו, העולה
גבורה, ושאר האותיות ג"כ עולים ר"ו גבורה, והוא ב"פ
ר"ו גבורה. בן יצחק שאו היה קרח נעשה בן של יצחק הרע.
ועוד בן לוי ר"ל מה שחושב אצלו כל אלו הדורות, כי קרח
היה בעצמו מיוחס, לזה אירע לו שטות זה שלקח מקח רע
לעצמו (סנהדרין קט): והבן.

בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרא

למסור נפשו על קדושת השם, וזה השורש נקודת יו"ד
שורש אבות, לא נפגום בשום עבירה בעולם, וכמבואר
בדברי מורן (שער הירח שער לה פ"א) כידוע, ולכן בקרח לא
חשיב אלא עד בן לוי, שקילקל שרשו שבשמים שיש
לכל בר ישראל שורש בשמים, וזה יכול להתקלקל. אבל
שורש אבות זה אי אפשר להתקלקל אלא במינות וכפירה,
והמחלל שבת כעובד עבודה זרה (עירובין סט): מקלקל
ונכרת שורשן מן האבות אברהם יצחק יעקב רחמנא
ליצול והוא פלא.

היכל הברכה' שמות דף ערה. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרא

וַיִּקַּח קָרַח בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּירָם בְּנֵי אֶלְיָאָב
וְאֹהֶן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן (טז א)

שורש אבות, שורש נקודת יהדות שיש בכל יהודי

ישראל במדת החסד, וכשוראה כשיטתהגה כמו במדת
הגבורה יהיה ירא שמים מתוך תשובה שלימה, אז מתנהג
עמו ע"י משפטו משפט צדק, שיתנהג עמו בגבורות ר"ל,
ועל ידיהם ע"י שניהם הנ"ל יגבה ה' צבאות במשפט'
כי שניהם משבחים להקב"ה. ועוד 'והאל הקדוש נקדש
בצדקה' שהוא בכלל מהנהגת החסדים. וכל זה הוא דברי
אנשי שלומו של משה רבינו ע"ה כנ"ל.

ואח"כ חזר משה ואמר להם לקרח ועדתו זאת עשו
קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו' (שם ו), ר"ל קחו לכם
מחתות קרח ס"ת חות"ם, כלומר בזה יהיה נחתם למעלה
מי הוא הקדוש ומי לא. 'ותנו בהן אש ושימו עליהן קטורת
לפני ה' מחר והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש רב
לכם בני לוי' (שם ז), ר"ל 'ותנו בהן' על המחתות 'אש'
שהוא גבורות תקיפין, 'שימו עליהן קטורת' שהוא קשורה
ודביקות בהבורא ב"ה' והוא 'לפני ה' מחר' ושם נתבררו
מי הוא דקדושה אהרן, או קרח, והו' 'והיה האיש אשר
יבחר ה' הוא הקדוש רב לכם' כלומר ישות שלכם אתם
מקבלים מעשו הרשע, שהיה אומר 'יש לי רב' (בראשית
לג ט). 'בני לוי' בתחילה אתם היו דביקים בהקב"ה, אבל
עתה דביקות שלכם הוא לעשו הרשע, והוא כמו שאמר
קרח תחלה למשה ולאחריו, 'ויאמרו אליהם רב לכם' (שם
ג) כלומר שהיה קרח חושד בהם שהם ח"ו רב' מצד עשו,
על זה השיב כאן משה לקרח ועדתו 'לכם' הוא ה'רב' של
עשו, אבל ח"ו עלינו, אלא אנחנו קדושים בני קדושים.

בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרא

ואמרו במסורה, שיש ב"פ קדוש מלא ו' כתוב, ואלו הם
פסוק דין, וכן לקמן (פסוק ז) 'ותנו בהן אש ושימו עליהן
קטרת לפני הו"ה מחר והיה האיש אשר יבחר הו"ה הוא
הקדוש' וגו', 'ויאמרו אנשי בית שמש מי יוכל לעמוד לפני
האלהים הקדוש הזה ואל מי יעלה מעלינו' (שמואל א-ב כ),
'ויגבה ה' צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה'
(ישעיה טז).

ר"ל 'ויאמרו' הזקנים וכל שאר בני ישראל שהיו
מסכימים לדעת דמשה לחלוק על קרח וכל עדתו, והם
נקראים 'אנשי בית שמש' כי משה רבינו ע"ה נקרא 'בית
שמש', כלומר 'בית' דכתיב 'בכל ביתי נאמן הוא' (במדבר
יב ז), 'ושמש' שהיה עבד להקב"ה כדכתיב 'עבדי משה'
(שם). וכל אלו אנשים אומרים לקרח ועדתו, אתם רוצים
שיהיה הנהגה אפילו עתה בגבורות ולא בחסדים כלל, א"כ
'מי יוכל לעמוד לפני האלהים הקדוש הזה' שהוא גבורות,
שורש רמות של הדיקנא קדישא. ועוד כשיהיה הגבורות
מתפשטים ח"ו למטה, א"כ 'מי יעלה מעלינו' שיהיה
נמתקין מאתנו הגבורות.

ועוד האריך יכול להיות הנהגה בגבורות, הרי כתיב
'ויגבה ה' צבאות במשפט' כלומר כשמתנהג הקב"ה עם
בר ישראל במדת הגבורה, ורואה בו הקב"ה כשינהג עמו
בחסדים טובים יהיה יותר ירא שמים, אזי שופט לו הקב"ה
שימשיך לו חסדים מגולים וטובים, בשפע פרנסה בריאות,
בנים של קיימא, חיים ארוכים, ואם לא יהיה הנהגת
חסדים כלל א"כ האריך ישפוט, וכן כשהקב"ה מתנהג עם

וַיְדַבֵּר אֶל קָרַח וְאֶל כָּל עֲדָתוֹ לֵאמֹר בִּקְרִיעַ הוֹי"ה אֵת
אֲשֶׁר לוֹ וְאֵת הַקֹּדֶשׁ וְהַקְרִיב אֵלָיו וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַר בּוֹ יִקְרִיב
אֵלָיו (טז ה)

ר"ל פלוגתא של קרח עם משה רבינו ע"ה היה, כי
קרח היה רוצה להיות הנהגת העולם בגבורות בלבד ולא
בחסדים, כמו שכתבתי כבר כל ענין זה על פסוק זה (ח"ב
דף לב) ע"ש.

וזהו וידבר משה אל קרח ואל כל עדתו שהוא הדעת
שלכם יסכימו עם קרח בעצה אחת, לאמר לדורות שידע
האריך להתנהג בעת המחלוקת שאינו לשם שמים, וזהו
בקר כשיהיה התחלת הגאולה שלימה, אז ויודע ה' את
אשר לו כהן או לוי, והם עובדים להשי"ת בלבד השלום,
ואת הקדוש שמוסר עצמו על קדושת השי"ת בכל יום
ויום, והקריב אליו להיות נביא או חוזה, ואת אשר יבחר
בו לכתחילה להיות רב, או רבי, או נביא, או בעל רוח
הקודש, או חזן ש"ץ, או מלמד תינוקות, כך יעשה, אז
ישראל הקדושים יקריב אליו שיהיה מאוהבי השי"ת
בדביקות גדול.

ג"כ קדוש כדאיתא בפע"ח (שער הקדישים פ"ד). והקריב
אליו ביחוד התמידי בלי הפסק. לזה עולה הקדוש הקריב
אליו ישראל ורח"ל, כי וא"ו של והקריב הוא רק הפעולה
וטפל לתיבת הקריב כנודע. ואת אשר יבחר בו עוד מדרגת
מוחין גדולים כביכול לעצמו ולרח"ל ולא"ה, יקריב אליו
בלי הפסק, כמו שהיה בזמן המקדש כנודע מפע"ח (שער
הברכות פ"ג) ע"ש.

לזה עולה כל הפסוק הזה, ב"פ שמע ישראל ה'
אלהינו ה' אחד, וב"פ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד,
שישראל צריכין לומר ב"פ בכל יום ערב ובוקר פעמים
באהבה, וזה עיקר עול מלכות שמים. לזה צריך לצרף
למספר הנ"ל מספר מלכות, כי מיירי כאן מה' אחרונה
מלכות שמים והבן.

בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרא

אמר מי אמר, מיירי מהשכינה הקדושה, ה"ה כאן וידבר
הוא מלכות שמים. אל קרח שהוא ז"א קדישין, כנודע
(תיקו"ז לו): מסוד 'הקרח הנורא' (יחזקאל א כב) שהוא ז"א.
וזהו וידבר אל קרח ז"א קדישין. ואל כל עדתו כנודע (וזה"ק
ח"ג רכ): שמדת דעת אתא בשית סטרין, היינו שמתפשט
הדעת בכל שישה קצוות ד"א, וזהו עדתו.

לאמר בוקר כשיהיה הגאולה השלימה, כנודע (ברכות
ד): שהגלות נקרא בשם לילה, ובקדושתא דשחרא שיבשר
על הגאולה השלימה בכלל כל ישראל הקדושים, אז עת
ההוא נקרא בוקר. ועוד בוקר הוא יסוד צדיק, בסוד 'הבוקר
אור והאנשים שלחו' (בראשית מז ג) הנאמר ביוסף הצדיק.
וזהו בוקר ויודע בסוד 'והאדם ידע את הוה אשתו' (שם
ד א). וזהו בוקר ויודע ה' את אשר לו כל בחינת גדלות
המוחין. ואת הקדוש שהיא רחל מלכות שמים, הנקראת

וַיְדַבֵּר אֶל קָרַח וְאֶל כָּל עֲדָתוֹ לֵאמֹר בִּקְרִיעַ הוֹי"ה אֵת
אֲשֶׁר לוֹ וְאֵת הַקֹּדֶשׁ וְהַקְרִיב אֵלָיו וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַר בּוֹ יִקְרִיב
אֵלָיו (טז ה)

ר"ל כאן מדבר הכתוב הקדוש מה' אחרונה מלכות
שמים, שהיא אומרת לו"א קדישין ת"ת בעלה. וזהו וידבר
שהדיבור הוא במלכות (פע"ח שער חג המצות פ"ז). ועוד
כנודע מזהר הקדוש כל מקום שכתב 'ויאמר' סתם ולא

עטרת הזוהר

זוהר הקדוש עם פירושו 'דמשק אליעזר'

סוד מצות תרומות מעשר שרומות לשכינה

פקודא בְּתֵר דָּא לְהַפְרִישׁ תְּרומות מַעֲשֵׁר לְלוֹי, וְאִיהִי שְׂכִינְתָּא, מִסְטָר דִּימִינָא מַעֲשֵׁר הוּא שְׂכִינְתָּא עֲשִׂירִית שֶׁל עֵשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁל פְּרָצוֹף חֲכָמָה הַכוֹלֵל כָּל עוֹלָם אֲצִילוֹת, וְהִיא עֲשִׂירִית לוֹ, לֹא הוּא מִסְטָרָא קוֹ יִמִּין שֶׁל חֲכָמָה, וְלוֹי שְׁהוּא שְׂמַאל נִכְלָל אוֹ בִּימִין שֶׁל מַלְכוּת, דָּאִיהוּ חֶסֶד הַעוֹלָה שֶׁם ע"ב שִׁבְחָהּ, תְּרומָה גְדוֹלָה לְפָנָה, מִסְטָרָא דְשְׂמַאלָא דָּאִיהוּ גְבוּרָה תְּרומָה גְדוֹלָה הוּא בִּינָה שְׁהִיא גַם כֵּן בְּקוֹ שְׂמַאל, שְׂדִינִין מִתְעַרְרִין מִינָה שְׁהִיא גְבוּרָה, לֹא צְרִיכָה לְהַכֵּל כִּכְהֵן הַחֹסֶד, תְּרומות מַעֲשֵׁר לְלוֹי, דָּאִיהִי שְׂכִינְתָּא.

תרומה גדולה ותרומות מעשר מרמזים לשם ס"ג

י"ד ה"י וא"ו ה"י מַעֲשֵׁר לְבַד הוּא ה' אַחֲרונֶה מַלְכוּת כִּנ"ל, אֲבָל תְּרומות מַעֲשֵׁר הוּא בִּינָה, שְׁהוּא מְרִים וּמַנְשֵׂא לְמַלְכוּת עַל יְדֵי שְׁהִיא הַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת אֲזוּרוֹת, פַּעַם עַל יְדֵי ז"א, וּפַעַם עַל יְדֵי עֲצֻמָּה שְׁלֵא עַל יְדֵי ז"א, לֹא נִקְרָאת בִּינָה תְּרומות מַעֲשֵׁר, וְזוֹאת שִׁיחַ לְלוֹי שְׁהוּא גַם כֵּן בְּמַדְרִיגָה שְׁלֵה גְבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, דָּאִיהִי בִּינָה שְׂכִינְתָּא עֲלֵהָ, שְׁבָה שֶׁם ס"ג הוּא, 'שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים לְפָר', מִסְטָרָא דִּתְהוּא דָּתָמֶר בִּיה, (יְחֻזְקָא א' י') 'פְּנִי שׁוֹר מִתְשַׁמְאֵל' שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים גַם ה' יוֹדִי"ן יִי"י מִשֶּׁם ס"ג, לְפָר שְׁהוּא שׁוֹר, וְהַטַּעַם כִּי בִּינָה הִיא בְּקוֹ שְׂמַאל, לֹא שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים הֵם גַם כֵּן שֶׁם, וְדָא גְבוּרָה גְבוּרָה שֶׁל בִּינָה הֵם גַם כֵּן בְּג' יוֹדִי"ן.

'ועשרון לכבש' הוא סוד י' אחת משם מ"ה

'עֲשָׂרוֹן לְכֶבֶשׂ, וְדָא יו"ד ה"א וא"ו ה"א יו"ד אחת משם מ"ה הוּא הוּא עֲשָׂרוֹן אַחַד, שְׁלֵא נִמְצָא אֵלֶּי י' לְבַד, דְּסֻלִּיק לְעֵשֶׂר אֲתוּנוֹן הָאִי עֲשָׂרוֹן הוּא עוֹלָה לְעֵשֶׂר אוֹתוּתוֹת שֶׁל שֶׁם מ"ה, וְעֵשֶׂר לְמָה' וּמ"ה לְמִנְיָה עֵשֶׂר אוֹתוּתוֹת שֶׁל שֶׁם מ"ה כָּל אַחַד כָּלוּל מַעֲשֵׁר, הִרִי מֵאָה.

ג' יודי"ן משם ס"ג רמז שיעור עשרון שהוא מ"ג ביצים

אֲבָל שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים, י' י', סֻלִּיקוֹן לְתַלְתִּין, וְעֵשֶׂר סְפִירוֹן בְּהוֹן סֻלִּיקוֹן מ"ג בִּיצִים כִּנ"ל. יִי"י מִשֶּׁם ס"ג עוֹלִין ל', וְג' אוֹתוּתוֹת שֶׁל ג' יוֹדִי"ן הִרִי ל"ג, וְעֵשֶׂר אוֹתוּתוֹת שֶׁל שֶׁם ס"ג שׁוֹרֶשׁ, הִרִי מ"ג בִּיצִים, וְכָלֵא יו"ד, חֻמְשָׁה בִּיצָה י' מִחֻזִּיק חֻמְשָׁה שְׁהוּא שִׁיעוֹר חֵלֶה, וְתוֹסֶפֶת מִצֵּד ה' תוֹסֶפֶת חֻמְשָׁה בִּיצָה הוּא בָא מִצֵּד ה' רֵאשׁוֹנָה בִּינָה, חֵלֶק אַחַד מִחֻמְשָׁה שֶׁל ה' שְׁלֵה.

מעשר ראשון סוד י', ומעשר מן המעשר סוד ה'

וְהִי מַעֲשֵׁר וְהִי מִי"ד אחת משם ס"ג שלה, הוא בודאי גם כן

פְּקוּדָא בְּתֵר דָּא לְהַפְרִישׁ תְּרומות מַעֲשֵׁר לְלוֹי, וְאִיהִי שְׂכִינְתָּא, מִסְטָר דִּימִינָא מַעֲשֵׁר הוּא שְׂכִינְתָּא עֲשִׂירִית שֶׁל עֵשֶׂר סְפִירוֹת שֶׁל פְּרָצוֹף חֲכָמָה הַכוֹלֵל כָּל עוֹלָם אֲצִילוֹת, וְהִיא עֲשִׂירִית לוֹ, לֹא הוּא מִסְטָרָא קוֹ יִמִּין שֶׁל חֲכָמָה, וְלוֹי שְׁהוּא שְׂמַאל נִכְלָל אוֹ בִּימִין שֶׁל מַלְכוּת, דָּאִיהוּ חֶסֶד הַעוֹלָה שֶׁם ע"ב שִׁבְחָהּ, תְּרומָה גְדוֹלָה לְפָנָה, מִסְטָרָא דְשְׂמַאלָא דָּאִיהוּ גְבוּרָה תְּרומָה גְדוֹלָה הוּא בִּינָה שְׁהִיא גַם כֵּן בְּקוֹ שְׂמַאל, שְׂדִינִין מִתְעַרְרִין מִינָה שְׁהִיא גְבוּרָה, לֹא צְרִיכָה לְהַכֵּל כִּכְהֵן הַחֹסֶד, תְּרומות מַעֲשֵׁר לְלוֹי, דָּאִיהִי שְׂכִינְתָּא.

י"ד ה"י וא"ו ה"י מַעֲשֵׁר לְבַד הוּא ה' אַחֲרונֶה מַלְכוּת כִּנ"ל, אֲבָל תְּרומות מַעֲשֵׁר הוּא בִּינָה, שְׁהוּא מְרִים וּמַנְשֵׂא לְמַלְכוּת עַל יְדֵי שְׁהִיא הַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת אֲזוּרוֹת, פַּעַם עַל יְדֵי ז"א, וּפַעַם עַל יְדֵי עֲצֻמָּה שְׁלֵא עַל יְדֵי ז"א, לֹא נִקְרָאת בִּינָה תְּרומות מַעֲשֵׁר, וְזוֹאת שִׁיחַ לְלוֹי שְׁהוּא גַם כֵּן בְּמַדְרִיגָה שְׁלֵה גְבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, דָּאִיהִי בִּינָה שְׂכִינְתָּא עֲלֵהָ, שְׁבָה שֶׁם ס"ג הוּא, 'שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים לְפָר', מִסְטָרָא דִּתְהוּא דָּתָמֶר בִּיה, (יְחֻזְקָא א' י') 'פְּנִי שׁוֹר מִתְשַׁמְאֵל' שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים גַם ה' יוֹדִי"ן יִי"י מִשֶּׁם ס"ג, לְפָר שְׁהוּא שׁוֹר, וְהַטַּעַם כִּי בִּינָה הִיא בְּקוֹ שְׂמַאל, לֹא שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים הֵם גַם כֵּן שֶׁם, וְדָא גְבוּרָה גְבוּרָה שֶׁל בִּינָה הֵם גַם כֵּן בְּג' יוֹדִי"ן.

י"ד ה"י וא"ו ה"י מַעֲשֵׁר לְבַד הוּא ה' אַחֲרונֶה מַלְכוּת כִּנ"ל, אֲבָל תְּרומות מַעֲשֵׁר הוּא בִּינָה, שְׁהוּא מְרִים וּמַנְשֵׂא לְמַלְכוּת עַל יְדֵי שְׁהִיא הַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת אֲזוּרוֹת, פַּעַם עַל יְדֵי ז"א, וּפַעַם עַל יְדֵי עֲצֻמָּה שְׁלֵא עַל יְדֵי ז"א, לֹא נִקְרָאת בִּינָה תְּרומות מַעֲשֵׁר, וְזוֹאת שִׁיחַ לְלוֹי שְׁהוּא גַם כֵּן בְּמַדְרִיגָה שְׁלֵה גְבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, דָּאִיהִי בִּינָה שְׂכִינְתָּא עֲלֵהָ, שְׁבָה שֶׁם ס"ג הוּא, 'שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים לְפָר', מִסְטָרָא דִּתְהוּא דָּתָמֶר בִּיה, (יְחֻזְקָא א' י') 'פְּנִי שׁוֹר מִתְשַׁמְאֵל' שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים גַם ה' יוֹדִי"ן יִי"י מִשֶּׁם ס"ג, לְפָר שְׁהוּא שׁוֹר, וְהַטַּעַם כִּי בִּינָה הִיא בְּקוֹ שְׂמַאל, לֹא שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים הֵם גַם כֵּן שֶׁם, וְדָא גְבוּרָה גְבוּרָה שֶׁל בִּינָה הֵם גַם כֵּן בְּג' יוֹדִי"ן.

י"ד ה"י וא"ו ה"י מַעֲשֵׁר לְבַד הוּא ה' אַחֲרונֶה מַלְכוּת כִּנ"ל, אֲבָל תְּרומות מַעֲשֵׁר הוּא בִּינָה, שְׁהוּא מְרִים וּמַנְשֵׂא לְמַלְכוּת עַל יְדֵי שְׁהִיא הַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת אֲזוּרוֹת, פַּעַם עַל יְדֵי ז"א, וּפַעַם עַל יְדֵי עֲצֻמָּה שְׁלֵא עַל יְדֵי ז"א, לֹא נִקְרָאת בִּינָה תְּרומות מַעֲשֵׁר, וְזוֹאת שִׁיחַ לְלוֹי שְׁהוּא גַם כֵּן בְּמַדְרִיגָה שְׁלֵה גְבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, דָּאִיהִי בִּינָה שְׂכִינְתָּא עֲלֵהָ, שְׁבָה שֶׁם ס"ג הוּא, 'שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים לְפָר', מִסְטָרָא דִּתְהוּא דָּתָמֶר בִּיה, (יְחֻזְקָא א' י') 'פְּנִי שׁוֹר מִתְשַׁמְאֵל' שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים גַם ה' יוֹדִי"ן יִי"י מִשֶּׁם ס"ג, לְפָר שְׁהוּא שׁוֹר, וְהַטַּעַם כִּי בִּינָה הִיא בְּקוֹ שְׂמַאל, לֹא שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים הֵם גַם כֵּן שֶׁם, וְדָא גְבוּרָה גְבוּרָה שֶׁל בִּינָה הֵם גַם כֵּן בְּג' יוֹדִי"ן.

י"ד ה"י וא"ו ה"י מַעֲשֵׁר לְבַד הוּא ה' אַחֲרונֶה מַלְכוּת כִּנ"ל, אֲבָל תְּרומות מַעֲשֵׁר הוּא בִּינָה, שְׁהוּא מְרִים וּמַנְשֵׂא לְמַלְכוּת עַל יְדֵי שְׁהִיא הַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת אֲזוּרוֹת, פַּעַם עַל יְדֵי ז"א, וּפַעַם עַל יְדֵי עֲצֻמָּה שְׁלֵא עַל יְדֵי ז"א, לֹא נִקְרָאת בִּינָה תְּרומות מַעֲשֵׁר, וְזוֹאת שִׁיחַ לְלוֹי שְׁהוּא גַם כֵּן בְּמַדְרִיגָה שְׁלֵה גְבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, דָּאִיהִי בִּינָה שְׂכִינְתָּא עֲלֵהָ, שְׁבָה שֶׁם ס"ג הוּא, 'שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים לְפָר', מִסְטָרָא דִּתְהוּא דָּתָמֶר בִּיה, (יְחֻזְקָא א' י') 'פְּנִי שׁוֹר מִתְשַׁמְאֵל' שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים גַם ה' יוֹדִי"ן יִי"י מִשֶּׁם ס"ג, לְפָר שְׁהוּא שׁוֹר, וְהַטַּעַם כִּי בִּינָה הִיא בְּקוֹ שְׂמַאל, לֹא שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים הֵם גַם כֵּן שֶׁם, וְדָא גְבוּרָה גְבוּרָה שֶׁל בִּינָה הֵם גַם כֵּן בְּג' יוֹדִי"ן.

י"ד ה"י וא"ו ה"י מַעֲשֵׁר לְבַד הוּא ה' אַחֲרונֶה מַלְכוּת כִּנ"ל, אֲבָל תְּרומות מַעֲשֵׁר הוּא בִּינָה, שְׁהוּא מְרִים וּמַנְשֵׂא לְמַלְכוּת עַל יְדֵי שְׁהִיא הַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת אֲזוּרוֹת, פַּעַם עַל יְדֵי ז"א, וּפַעַם עַל יְדֵי עֲצֻמָּה שְׁלֵא עַל יְדֵי ז"א, לֹא נִקְרָאת בִּינָה תְּרומות מַעֲשֵׁר, וְזוֹאת שִׁיחַ לְלוֹי שְׁהוּא גַם כֵּן בְּמַדְרִיגָה שְׁלֵה גְבוּרוֹת קְדוּשׁוֹת, דָּאִיהִי בִּינָה שְׂכִינְתָּא עֲלֵהָ, שְׁבָה שֶׁם ס"ג הוּא, 'שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים לְפָר', מִסְטָרָא דִּתְהוּא דָּתָמֶר בִּיה, (יְחֻזְקָא א' י') 'פְּנִי שׁוֹר מִתְשַׁמְאֵל' שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים גַם ה' יוֹדִי"ן יִי"י מִשֶּׁם ס"ג, לְפָר שְׁהוּא שׁוֹר, וְהַטַּעַם כִּי בִּינָה הִיא בְּקוֹ שְׂמַאל, לֹא שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים הֵם גַם כֵּן שֶׁם, וְדָא גְבוּרָה גְבוּרָה שֶׁל בִּינָה הֵם גַם כֵּן בְּג' יוֹדִי"ן.

(זוהר רע"מ קרח קעט.)

עֲשָׂרוֹנִים הֵם ב' י' י', מִסְפֵּר הֶפֶץ בְּשֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים הֵם ב' י' י' שֶׁל מ"ה וּב', וְכִשְׁהָ מִתִּיחָדִים בִּיחָד הוּא חֲכ"ף בְּשֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ, כְּלוּמֹר בַּעַת הַיְּחֻד נִכְלָלֶת מַלְכוּת בֶּשֶׁם ב' י' שֶׁלָּה בֶּשֶׁם מ"ה הַנִּקְרָא שֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ, כִּי הוּא י' צוּרֵת הַמִּשְׁקֵל, וְכִשְׁהוּא בַּעַת הַיְּחֻד בְּכָל הַמּוֹחִין, נִקְרָא אוֹ שֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ, וְזוּהוּ שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים הוּא עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה חֶפֶץ, וְשִׁנְיָהם הֵם אוֹ בְּשֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ, עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה שְׁהוּא חֲכ"ף, י' ח"ה, 'לְאִיל' דָּא ו', דָּאִיהוּ 'שֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ' עֵתָּה בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ שִׁכֵּל מַעֲשֵׁר וְתְּרומָה שְׁחֻשֵׁב עַד כָּאן, נִרְמֹז בָּהֶם כָּל שֶׁם הו"ה ב"ה, וְזוּהוּ מַעֲשֵׁר הוּא י', תְּרומות מַעֲשֵׁר ה' רֵאשׁוֹנָה, נְדִיב לֵב אַחַד מִחֻמְשָׁה ה' אַחֲרונֶה, וְכָל אֵלֶּי הֵם שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים לֵאמֹר שְׁהוּא ו' ת"ת, שֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ בְּתַקּוּנָא זֹהָר (תִּקּוּן ע' קַכָּה) ב' הַהִי"ן הֵם שְׁתֵּי כְּפוֹת שֶׁל הַמִּשְׁקֵל, וְעַל הַמִּשְׁקֵל שְׁהוּא ו' יֵשׁ נִקּוּדָה שְׁבֹו מִכְרַעִין הַכְּרַעַה שֶׁל הו' שֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ, הִרִי בְּמִשְׁקָהּ אֵל דַּעוֹת נִרְמֹז שֶׁם הו"ה ב"ה, הוּא הִרִין כָּאן, וְהֵאִי אִיהוּ 'עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה הֶפֶץ בְּשֻׁקֵּל הַקֹּדֶשׁ' ו' ב' הַהִי"ן הֵם עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה חֶפֶץ, ח'כ"פ, ב' הַהִי"ן הֵם הַכְּפוֹת שֶׁל הַמִּשְׁקֵל.

עוד דרש לפסוק 'שני עשרונים לפר' שרמזו לאות א'

וְעוֹד 'שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים, י' י' מִן מוֹן וְיִיזָר, 'לְאִיל' ו' מִן וְיִיזָר, וְכָלֵא א' בְּאוֹת א', י' לְעִילָא הוּא טַפַּת מ"ד שֶׁל הַדַּעַת דּוֹכֵר, י' לְתַתָּא דָּא' הוּא טַפַּת מוֹחַ הַדַּעַת נֻקְבָּא, וְהֵם ב' י' י' שֶׁל וְיִיזָר' (בְּרֵאשִׁית ב' ו'), ו' בְּאִמְצָעֵינָא וְאוֹת ו' שֶׁל וְיִיזָר' הוּא חֵד פְּרוּסָה שְׁכַבְתָּן אִשָּׁה, שְׁשֶׁם נִתְקַבְּצוּ חֲב' טַפּוֹת י' י', וְשֶׁם נִתְצַיִרוּ הוֹלֵד, כְּדֵאִיתָא בַּע"ח (שַׁעַר מ' נ"ו מ"ד פ"א) ע"ש, וְזוּהוּ סוֹד וְיִיזָר' בְּב' יוֹדִי"ן. וְעוֹד שְׁלֹשָׁה עֲשָׂרוֹנִים אֵינוֹן י' י' י'.

מַעֲשֵׁר, כִּי י' מִסְפֵּר עֵשֶׂר, דָּאִיהוּ פְּקוּדָא לְהַפְרִישׁ יִשְׂרָאֵל מַעֲשֵׁר, מִסְטָרָא דָּתָת י' מַעֲשֵׁר מִן הַמַּעֲשֵׁר, חֵד מַעֲשֵׁר סְפִירוֹן, א' מַחְמִשׁ, מִסְטָרָא דָּתָת ה' שְׁהוּא הַחֻמְשָׁה מוֹה'.

מפרש סוד י' של מעשר ראשון, וסוד ה' של מעשר מן המעשר

כָּל עֲשָׂרוֹן דָּתָת י' שִׁישׁ עֵשֶׂר עֲשָׂרוֹנִים עֵשֶׂר סְפִירוֹת, וְאִיהִי שְׂכִינְתָּא מַלְכוּת הִיא סְפִירָה עֲשִׂירִית, חֵד מַעֲשֵׁר סְפִירוֹן, א' מַחְמִשׁ, אִיהוּ מִסְטָרָא דְתַפְאָרֶת אִמְרוּ ר"ל (כְּתוּבָה נ.) הַמְבֹרָכַו מְנַדִּיב לְבוֹ נוֹתָן חֵד מִחֻמְשָׁה, שְׁהוּא בְּמַדְרִיגָה גְדוֹלָה מִמַּעֲשֵׁר שְׁהוּא מַלְכוּת, וְהַנְדִּיב הוּא בְּבַחֲנִית ת"ת, דָּאִיהוּ חֻמְשָׁה מִקְתָּר ת"ת נַחֲשֵׁב לְמַטָּה וְאֵינוֹ בְּכָלֵל הַחֻמְשָׁה, וְהַתְּחִיל לְחֻשׁוֹב כָּאן חֶסֶד גְבוּרָה בִּינָה חֲכָמָה כְּתָר, וְכֵן תַּחֲשׁוֹב מִמְלָכוֹת עַד תַּפְאָרֶת, תַּשְׁבַּח תַּפְאָרֶת חֻמְשָׁה מִתְּתָא לְעִילָא שְׁאִישׁ נְדִיב הוּא גוֹרֵם מַדְרִיגַת 'אַשְׁתַּח חֵיל עֲשֶׂרֶת בַּעֲלָה' (מְשִׁלִּי י' ד), וְהוּא כְּצִירוֹף הוּא יִהְיֶה, כְּמוֹ קוֹדֵם חֻטָּא אֲדָה"ר (לְקו"ת בְּרֵאשִׁית), וּמַעֲתָה כְּשִׁתְּחֻשׁוֹב ת"ת מִתְּתָא לְעִילָא, כֹּזֶה מַלְכוּת יִסּוּד נִצַּח וְהוּד ת"ת, הִרִי ת"ת הוּא חֲמִישִׁי מִכְתָּר וְחֲמִישִׁי מִמְלָכוֹת, וְשְׂכִינְתָּא חֻמְשָׁה לְגִבְיָה הֵינִי כְּמוֹ עֵתָּה שְׁצִירוֹף הוּא כְּסֹדֵר יוֹה"ח, אוֹ מַלְכוּת הוּא פְּרָצוֹף חֲמִישִׁי לז"א, כִּי ז"א הוּא פְּרָצוֹף ד' וּמַלְכוּת חֲמִישִׁי אֵלֶּי, ה' אַחֲרונֶה, וְעוֹד כִּי בּוֹיָא לְבַד כּוֹלֵל מֵא"ל כְּתָר חו"ב, שְׁבֹו שֶׁם יו"ה, שְׁשֶׁם זֶה כּוֹלֵל ד' פְּרָצוּפִים, וְה' אַחֲרונֶה שֶׁל מַלְכוּת מְשִׁלִּימוֹ לְחֻמְשָׁה פְּרָצוּפִים.

סוד 'שני עשרונים לפר' רמזו לשם הו"ה

וּמִסְטָרָא אַחְרָא אִיהִי 'שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים לְאִיל' וּבַעַד אַחֲרֵת בְּסוֹד שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנִים לֵאמֹר, זֶהוּ רִמּוֹ וְסוֹד, וְכָלֵלֶת 'עֲשֶׂרָה עֲשֶׂרָה בְּשֵׁנִי

הִיה כְּתוּב שְׁבֹנו גִּה"ק רַבִּי יִצְחָק אֵייוֹק מִקְאֲמוֹרָא זֶלֶה"ה נִפְל לְמַשְׁכֵּב וְצִרִּיק לְרַחֲמִים מְרֻבִּים. בְּשַׁעַת שְׁהִיגַע הַשְּׁלִיחַ, כָּבֵר לֹא הִיה רַבִּינוּ בֵּין הַחַיִּים, וְעַל כֵּן מִסֵּר הַשְּׁלִיחַ אֶת הַמַּכְתָּב לְהַגֵּה"ק בַּעַל 'יִשְׁמוֹחַ מִשָּׁה' מֵאוּחַעַל ז"ע.

הַגֵּה"ק מֵאוּחַעַל קִרָּא אֶת הַמַּכְתָּב סְמוּךְ לְמַטָּתוֹ, בְּקוֹל רֶם בְּבִכִּי וּבְדַמְעוֹת, וּבִקְשָׁה לְעוֹרֵר רַחֲמִים וּלְפַעוֹל רַפּוּאָה שְׁלִימָה לְבָנוֹ. וְלֹא נִעֲנַע רַבִּינוּ רֵאשׁוֹ ב' פַּעַמִּים כְּמַסְכִּים. בְּרֹאוֹת זֹאת הַגֵּה"ק בַּעַל 'יִשְׁמוֹחַ מִשָּׁה', הִבִּין שְׁהוּא עֵת רִצּוֹן, וְהַתְּחִיל לְצַעוֹק בְּהַתְּעוֹרְרוֹת רַחֲמִים עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, הֵלֵא גַם אֲנוּ בָנִים לְמִקּוֹם, וְגַם אֲנוּ צְרִיכִים לְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֲבָל שׁוֹב לֹא קָם וְלֹא זָע. כֵּךְ סִיפֵר ה'מִנְחַת אֱלֹעִז' ז"ע, בְּהו

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

מצות עשה שהישראל יפדה את בנו הבכור - ברכה לכהן - לעתיד יהיה העבודה בבכורות - לעתיד יחזור העבודה אל הבכורות - הצדיקים מבררין ניצוצין מקין הבכור - שורש הפדיון - פנימיות מצות פדיון בהמה טמאה

מצות עשה שהישראל יפדה את בנו הבכור

מצות עשה, שהישראל יפדה את בנו הבכור לאמו הישראלית, שנאמר (במדבר יח טו) 'אך פדה תפדה את בכור האדם'.

מדיני המצוה, שהפדיון הוא חמש סלעים, וכל סלע ארבע דינרין, וכל דינר קרוב לחצי ריינש כסף, והעושה מצוה מן המובחר יתן חמש טאליר רייכס, שכל טאליר הוא שני ריינש כסף, ועל כל פנים לא יפחות מתשעה ריינש כסף, או מטללין שוה סך הנ"ל, ונותן הפדיון לכהן, והכהן יעשה בו מה שירצה.

אם אבי הבכור כהן או לוי או אמו כהנת או לוייה פטור מפדיון, ונכון להחמיר ולפדות בן לוייה בלא ברכה, ויארץ ימים הבן.

ואחר שלשים יום יפדה אותו, שנאמר (שם טז) 'ופדיו מכן חדש ימים תפדה', ואין האם חייבת לפדות את בנה, ואם אין לו אב הוא עצמו פודה עצמו כשיגדיל, ונוהג בכל מקום ובכל זמן. ויותר פרטיה של מצות פדיון עיין בחינוך (מצוה שצ"ב).

'אוצר החיים' במדבר דף קכא.

ברכה לכהן

והגאונים תיקנו ברכה לכהן, ונכון לברך הברכה אף בשם ומלכות, ולא הפסיד, כי יש כח ביד ראשי רוב ישראל לתקן ברכה, כמו שהיה כח לבית דין של רבן גמליאל שתיקנו ברכה, וזה פשוט וברור, וכן במצות חליצה תיקנו ברכה, וכיוצא לחתן שמצא בתולים, ועל כולם אם מברך בשם ומלכות אינו מפסיד, ועושה מצוה לקיים דברי חכמים ויארץ ימים.

'אוצר החיים' במדבר דף קכא.

הברכות אשר תיקנו הגאונים, כגון על פדיון הבן כמבואר ברא"ש מס' בכורות, וכן ברכת בתולים 'אשר צג אגוז' וכיוצא, חיוב על כל אחד ואחד מישראל לברך, ומי שאינו מברך עובר על דברי חכמים.

'שולחן הטהור' סימן וסק"ד אות ו

לעתיד יהיה העבודה בבכורות

ולכן היה עבודה בבכורות, ולעתיד כשיתקנו הבכורות, יחזור עבודה אל הבכורות, וראש הבל שהיה עתה כהן, יהיה לעתיד טפל ולוי, כי כל הכהונה מצד הגבורה, ולו משפט הכהונה כתר כהונה להיות עובד, אלא שבעוה"ז הכרח שיהיה ההנהגה מצד החסידים, שאין כח בקליפות לינק משם, כי אין הקליפות נאחזות אלא בשמרי יין גבורות, ולכן בעוה"ז החסידים הם כהנים, ולכן קין להיות שהוא מבחינות הגבורות ואוחזים בו הקליפות, הפסיד מעלת הבכור שהוא הכהונה, ולעתיד יחזור אל כל הנשמות של קין כהונתם, ואז יתקיים מה שאמר לו הקב"ה 'הלא אם טיטב שאת' (בראשית ד, ז) שהוא הכהונה והמלכות...

'זהר חי' ח"א דף צו.

כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו ליהוה באדם ובבהמה יהיה לך אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה: (במדבר יח טו)

עשרים גרה הוא. ויחוד כל הפסוק 'ופדיו' עד 'הוא' עולה בסוד ב"ן פעם מ"ה, מ"ה פעם מ"ה, עם שם אדיה, והמ"י.

'אוצר החיים' במדבר דף קכב.

פנימיות מצות פדיון בהמה טמאה

ידוע מחכמת מרן אלקי הבעש"ט זכותו יגן עלינו, בגלות המר הזה, (תולדות יעקב יוסף פרשת אור ג' ועוד) מסוד עליות המחשבות זרות. אשר באין ניצוצין קדישין בלבוש זר כמו שהן עומדין, לצורך עליות מין נוקבין. ואיש הצדיק יכולת בידו להפכן לקדושה, והבחינה הארה גדולה הנמשכת אח"כ לפי ערך [ה]עליה. ויש בזה חכמות רבות נשגבות אין כאן מקומו. וידוע לתלמידיו תלמידיו המתאבקין ומתקשרין עד היום תחת כפות רגליו, האיד להעלות נפש כל חי עליה וירידה. עולין לה מצד זה ויורדין לה כל טוב מצד אחר. ועיקר מהכל, להאוב כל ישראל כבבת עין.

ויש שני בחינות. איש צדיק, כשמעוררין לו המוחין מצד בכור בהמה טמאה. יש ביכולתו וקדושתו לפדות ולהחזיר לקדושה, על ידי כח תורתו ודביקותו פודה נפשו ורוחו ונשמתו מהקליפה. כי כל אלו הצירופין והמחשבות הם מחלקי נפש רוח ונשמה שלו, והוא מחזיר לקדושה. וכן יש לכל אחד התקשרות, שצריך להעלות פחות ערך ממדרגתו עם הארץ, להעלותו לר' אלקי ישראל, על ידי הצדיקים הנקראים 'שה פזורה ישראל' (ירמיה ג, יז). והם אותן המתקשרין ומתדבקין עם הצדיקים, [יש] יכולת בידם להעלותו בעולם הזה ובעולם הבא מעמקי שואל. והפדיון שלהם על ידי שה, כי כל הדברים המוגשמים שלו, עברה על מחשבת הצדיק.

וכשהצדיק מהפכו לקדושה, בזה יש כח בידו להעלות כל הנפשות המוגשמות בכח מחשבתו הקדושה, להעלותן לעבודה וליראה. כי מילי דשמיא שלו הנאמרין בדביקות גדול מוכיח אותם (כתובות קה). ובהו מעלה אותם משואל בעולם הזה ובעולם הבא, ואוחז בהם על ידי התקשרותו עמהם במחשבה, כטעם (בראשית לט, כב) 'ויתן שר בית הסוהר את כל האסורים ביד יוסף. ואת כל אשר עושים שם' במדרגה פחותה, 'הוא היה עושה' במחשבה ומתקן אותם, וטעם 'עושה' כטעם (במדבר יד, כח) 'עושה חיל', והבינהו. ו'אין שר בית הסוהר ראה את כל מאומה' (בראשית לט, כג), כי הצדיק באמת לא עשה כלום, ויש בזה מעיינות החכמה. אין כאן מקומו להאריך וידוע לידועין.

וכל זה בכלל מצות פדיה. 'ואם לא תפדה וערפתו' (שמות יג, יג), כי מי שאינו במדרגה הזאת, בודאי המחשבות באין לבטלו, וכן היצר שלו עדיין מלא רע, ואי אפשר להחזירו לקדושה בדרך פדיון, אזי יקיים 'וערפתו' בסגופים. עד שיסיר כח היצר ולא תאבה אליו ואל תתאו למטעמותיו, כי ימשוך אותך אחריו, וכן המחשבות ידחה לגמרי.

אבל צדיק, כשדוחה איהו מחשבה בלי פדיון. הוא כהורג נפש רוצח הוא. וכן אותן הנפשות המחזירין קשי קרל לצדיקים, ומדברים סרה עליהם, יקיים בהם 'וערפתו', 'ימחו מספר חיים', ואף 'עם צדיקים' בטפל להם 'אל יכתבו' (תהלים סט, כט). וירדו לבאר שחת. ולכן מצות פדיון קודמת לעריפה. והבן מאור אוצר החסידות.

'אוצר החיים' שמות דף עז.

לעתיד יחזור העבודה אל הבכורות

לעתיד לבוא כל הנשמות שהם מן הגבורות יהיו כהנים, והחסידים הם כהנים בעולם הזה, ומתחלה כשיצאו ממצרים היה עבודה בבכורות, על כוונה זאת שמושה יהיה משיח, והמלכות גבורות יתעלה מטוב לטוב עד רישא דאין. וכן דוד משיח אלהי יעקב נאמר עליו (תהלים פט, כח) 'אף אני בכור אתנהו' בסוד הא על ואו.

ולעתיד יחזור העבודה אל הלוים ואל הבכורות, והכהנים יהיו לעתיד במקום הלוים. והטעם שבעולם הזה החסידים יותר נטהרים, והרע שבהם מועט, והקליפות אי אפשר להם לאחו בחסידים, עיין שער יום הכיפורים ב'פרי עץ חיים'.

והטעם הוא, כי כל מיני שפע שיורד על ידי גבורה משתנים ברדתו למטה, ולכן נקרא 'זהב התנופה' (שמות לח, כד) שצריך להרים שלא יתפשט למטה שלא יתאחזו בו הקליפות, מה שאין כן בבחינות החסד שהוא אור קדמאה, שהוא מאיר מסוף העולם ועד סופו, אינו מתעבה ואינו מתייש כחו, וכל כך אורו גדול למטה כמו למעלה, ומכנה ומסמא עיני הקליפות, שאי אפשר להם באין פנים לינק וליהנות מאור הגדול הזה שלא נשתנה מבחינתו, ולכן כל מיני שפע אנו צריכין להמשיך מצד צדקה וחסד לעורר החסידים.

אבל לעתיד שיתבטלו הקליפות, צדיקים נוטלין בורוע (ברכות יד:) ובתוקף חילם בגבורה גדולה, כי יבטל שם מ"ה שהוא החסידים, ויחזור שם ב"ן עם כל הבורים של מלכין קדמאין לשורשם טוב אמיתי של עתיקא קדישא, והחסידים כפופים תחתיהם כחשיבות הזהב על הכסף, ואחר שתצא הנקבה מלכות מקללה של 'הואה ימשול' (בראשית ג, טז) תהיה 'עטרת בעלה' (משלי י"ב ד').

ומי שהוא מבחינות גבורות, יש יכולת בידו לתקן נשמתו, ולהעלותה מבחינה לבחינה ומגבורות לגבורות, עד אותן גבורות דעתיק יומין, שעליהן נאמר (בראשית ב, יב) 'וזהב הארץ הוא טוב' לגמרי, שאין בו שום ריח רע של פסולת מלכין קדמאין, ויכולה נשמתו לקבל משם אור רב בגילוי נמרץ, מה שאין כן מי שהוא מן החסידים, שאינו מקבל שפע חסד, אלא בחיותם נעלמים ומכוסים, עיין שם היטב בגלגולים.

'נתיב מצותיך' אמונה ג, י

הצדיקים מבררין ניצוצין מקין הבכור

עיקר מה שהצדיקים עושין בעולם הזה, [הוא] לברר ביורוי ניצוצין מן מלכים ראשונים הנקראים קין הבכור, ובעולם עליון אין מי שיברר שום ניצוצין אם לא על ידי מעשה התחתונים, ובנו של אדם עומד תחתיו לתקן גם [את] חלקו, ועיקר לזה [הוא] הבכור שהוא משורש המלכים מברר ובורא נפשות גרים.

'זהר חי' ח"ב דף שצד.

שורש הפדיון

ודע ששורש הפדיון והמעטות האור, הוא נמשך מסוד שלש עשרה מדות הרחמים כידוע, ושורשן נמשך מסוד ע"ב הויה אהיה העולה מע"ט, ו"פ טוב 'טוב מעט לצדיק' (תהלים לו טז) מלך הדר, וסוד יחוד זה עם יהוה יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורב חסד ואמת נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקמה עולה 'בערך כסף חמשת שקלים בשקל הקדש